

I dag

ICI — HEIMSINS ANDEILS-
SAMSKIPAN — UMFATAR NÚ
153 MILJ. LIMIR

ICI — alheimssamskipanin av andeilsfelogum — hefur nú 89 meginfelög í 47 löndum, og hesi ymisku felög hava yvir 153 milj. limir við teirra familjum í 510.000 andeilsfelogum. Størsta deildin er keyppsamtokurnar við 74,7 milj. limum, síðani koma bankar, andeilsassar og aðrir kreditstovnar við 40,1 milj. limum. Aðrar minni deildir eru t. d. fiskaraandeilsfelög við 1,5 milj. limum.

SOLAN í 1959 er uppgjörd til 209 milliárdir kr, harav slakur fjórðingurinn er egin framleiðsla.

AV teimum 153 milj. limunum hava felögin í Europa 88,2 milj. Av hesum eru teir 40,0 milj. limirnir í Sovjetsamveldinum, meðan tey vestur-europeisku löndini hava 39,0 milj. limir og Bulgaria, Tjekkosllovakíð og Rumenia hava 9,2 milj. limir tilsamans. Asia hefur 42,5 milj. limir, Amerika 21,9 milj., Australia 0,5 milj. og Afrika bara 0,2 milj. limir.

»AT savna krefturnar um ta stóru uppgávuna, sum er fyrri stavn hjá alheimssamskipanini, at byggja upp eina fíggarliga og sosiala skipan, ið verður lögd til rættis eftir áhuganálum samfelagsins, og sum grundað verður á samvirkandi sjálvhjálpa,« verður ríkið til í heilsanini til meginfelögin frá ICI-leiðsluni, sum fyrst í hesum mánaðinum helt fund í Stockholm.

Viðmerkingar

Valutaskipanin

TAÐ hefur verið sagt, at vit Føroyingar hava heimsins bestu valutaskipan — henda skipan, ið var eitt úrslit av heima stýrinum.

At hetta er rætt, ásanna øll skilafólk, tí sambært hesa skipan, hava vit í fyrsta lagi rætt til at nýta alla ta fremmandu valutu, vit vinna, eftir egnum tykki, og í øðrum lagi hava vit rætt til at fáa fremmandu valutu frá danska tjóðarbankanum, um vit skulu nýta tilika at gjalda við í löndum, hagar vit litið ella einki selja til.

EITT domi um hetta eru tey mongu skipini, ið nú eru bygd yviri í Noreg og øðrum löndum við. Her er talan um lond, ið vit so gott sum einki handils-samband hava við; men kortvíki kunnu vit byggja øll tey skipini, vit ynskja fyrri pening — fremmandu valutu — goldin yvir danska tjóðarbankan.

Slika valutaskipan hava ikki onnur lond, og uttan hana vildi m. a. endurnýggjan skipafloans ikki verið í so tryggari legu.

Brøv til Sosialin

Avreiðing.

Fyri hvørt einasta framstig, ið hendir í löndinum undir javnaðarstýrinum, kemur hvøkkur í Dagblaðsmenninar, og so ropa teir við graturodd, at nú avreiðdi P. M. Dam aftur ein part av Føroyum.

Einki annað aftursvar hava hesir pinkulingarnir, nú teir politiskt doyggja í raki.

Undir krignum vartadu teir upp við tilikum skvaldr, ið eingin áður hefur sæð mækan til, sjálvt 14. september kemur teinum ikki í náð, tá hann hefur vartadu upp við sínum verstu golummarum.

Og so tora hesir mennir tósa um avreiðing, teir, sum avreitt hava politíð undir danskar myndugleikar — alt, sum tað er, teir, sum avreiðdu skipini út av löndinum, teir sum vildu avreiða størreiðarunum peningin úr landsins grunnum, og teir, sum gingu biddaragongd til Danmarkar fyrri at fáa danskan pening at endurreisa Sjóvinnubankan o. s. f. Avreiðingarskvaldr Dagblaðsins lurtar eingin eftir; men tá ið avreiðing nú einaferð er vorðin slíkur heilaspuni hjá Dagblaðinum

hvi so ikki eisini skriva nokur orð um fólkalokkisskapparnir, sum við

huð og hár hava avreitt seg til Dannebrog fyrri ein riddarakross at prýða bringuna við?

Havnarmaður.

SKULASKIPANIN. Menn eru ójavnir á máli um nýggju skulaskipanini og dóg luga hefur verið talað og skrivað um teir ymisku tættirnar í skulaskipanini. Í seinasta skulablaðinum sigur Jákup Olsen, lærari í Sandvík m. a.:

»Tað er ikki yvir at lýta, at ymst lærarar, helst av teimum, sum hava lært í Danmark og stædga eina tíð har, hava funnist nógv at skulaskipanini á byggunum tey seinastu árin, og man hetta helst koma av, at teir eru vorðir heilt ókunugir við bygda viðurskiftini, skilja ikki at føroysku smábygdarnar eru nakað fyrri seg, og at skúlin á byggunum má laga seg eftir tí livandi livinum har.«

veitst tú

AT löndin kemur til lands frá vetrartilhaldi sínum í miðjum apríl, men heldur bert til við holurnar um næturnar ta fyrstu tíðina. Í seinra helmingi av mei fer hann at verpa, meðan hann aftur rýmir til havs í seinra helmingi av august.

AT í amerikanskari rettarbók frá um leið ár 1800 finnur ein m. a.: »ein av hovuðsorsøkunum til teir mongu eldsbrunnarnar er, at kvinnur roykja uppi í seingini og ansa ov illa eftir eldi.«

AT amerikanskir visindamenn siga, at um 50 ár verður tað einki óvanligt, at fólk verða 120 ár, har livilíkindini og læknahjálpin er nóg góð.

AT enskir visindamenn eru komnir til tað úrslit, at tað fer at bera til at lata ferðafólk við rúmdarskipum til fjarar planetir leggja fryst uppi í ein mánaða fyrri at spara um mat o. a.

AT í árinum 1891 varð hin fyrsti brotsmaðurin dømdur í rættamáli, har fingurprent var brúkt sum próvforsla. Hetta hendi í Argentina.

AT tað í heiminum í dag eru umleið 100 milj. akfør við 4 hjólum og ngerum so nógv við 2 hjólum.

AT tað í dag liva í milliárd menniskju í heiminum, hvørt ársintoka er minni enn 1000 kr.

AT talið á miðjónum í Vesturtýsklandi nú er omanfyri 7000.

Bókun-Blas

»SKULABLAÐIÐ« fyrri juni mánaða greiðir frá landsstevnu Føroya lærarafelags, ið hildin verður í Havn í døgunum 31. juli—4. august.

Í blaðnum verður eisini sagt frá norðna skúlafundinum, ið hildin verður í Keypmannahavn í døgunum frá 8. til 10. august, og har skúlafólk úr øllum teimum 6 Norðanlöndunum verða umboðað. Í hesum sambandi skrivur blaðið m. a.:

»Fyrsti skúlafundurinn var hildin í Göteborg í 1870. Tá vóru 842 luttakarar. Síðan hava 5 fundir verið í Oslo, 4 í Keypmannahavn, 5 í Stockholm og 2 í Helsingfors. Í 1905 var 9. skúlafundurinn í Keypmannahavn, og ongatið hefur so nógv fólk komið til fundar, sum til henda fundin. Tá vóru 6975 luttakarar, og til næsta fundin, sum var hildin í Stockholm komu 6962 luttakarar.

Hesi seinnu árin hefur talið ligið nakað lægri, millum tvey til trý túsund, men kortini mugu hetta sigast at vera størbarir fundir.«

gørir SIGA

ILGTINGAR. Ilgtingarónskapurin sjúkliga óvundin móti lögmanni er so gott sum einasti kostur. Dagblaðið hefur at bjóða lesarum sínum, serstakliga síðan blaðstjóri blaðsins var dömdur fyrri skila- og siðleysu skrivning sína móti lögmanni og landsstýri. Eitt litið domi: »Vit hava illtanka um, at tað, sum lögmaður ætlar, er at leggja Telefonverkið undir KTAS, fyrst við einum sokallaðum æftirliti, og so er sjálvsagt ætlanin at viðka um hetta æftirlit so við og við, til øll leiðslan er í Keypmannahavn.

Men hetta við Telefonverkinum er ikki eindomi. Føroyski javnaðarflokkurin er úti eftir at leggja alt undir

UNESCO sigur frá, hvørjar bókur verða verða mest umsett, og her er Khrushev á odda. Khrushev (198 umsetingar), Lenin (174), Tolstoj (130), Jules Verne (124), Dostojevsky (114) og kriminalskaldinn Agatha Christie (103); men harvið er ikki sagt, hvør ið verður mest lisin.

Borgmeistarinn í Napoli í Italiu sigur frá, at býurin nú er nærur farin á húsangang. Skuldin er 2,5 milliárdir krónur, og undirskotið í ár verður 400 miljónir kr. Hvønn mánaða verða fødd 1800 børn í býnum. Skráddararnir hava nokt að at seyma polituniformar, uttan so teir fáa peningin í hondina. Úrslitið er, at meginparturin av politimonnunum ganga í vanligum klædnabúna.

de GAULLE hefur sent øllum arbeiðarum boðskriv, har sagt verður, at eingin familjumaður fær arbeiðsloysisstundning, um hann eisini hefur eina hjákonu — og tað hava flest allir franskmenn.

EIN sakforari sigur, at tað vandamiklasta og torførasta árið í hjónarbandinum er hitt fyrsta. Síðan annað, triðja, fjórða o. s. fr.

Tað, sum trýtur í hesum landi er: færri menn, sum vilja siga okkum, hvat trýtur í hesum landi.

aftur Danmark, og hetta sær út til at verða gjørt í samráð við danska javnaðarflokkin, og danska stjórnin litrar við gyltum lyftum, har tað reður um at fáa okkurt upp um ein kneysa.«

5. AUGUST 1945 brast hin fyrsta atom bumban yvir Hiroshima. Litið og einki varð gjørt fyrri at hjálpa teimum særdu fyrr enn í 1949, tá ið hin fyrsta russiska atombumban brast. Nú fingur Amerikunenn miklan áhuga fyrri offrunum í Hiroshima.

Teir bygdu ovunstóra klinikk fyrri teimum atomsærdu, og øll, ið leitaðu hagar, vóru gjøllað kannað — kanska ikki so nógv fyrri at bjarga teimum særdu, heldur fyrri at kanna, hvønn ávirkan ein slíkur atombrestur hefur. Tilfarið hópaði seg upp og varð lagt í skuffur og skáp — til seinri brúk. Síðan hefur atomnevd USA's loyniliga verndað um henda óhugnaliga »dýrgrip« — eingin óviðkomandi hefur fingið nakað at víta. — Men eisini aðrir hava gjørt kanningar, og tað er haðani heimurin hefur fingið kunnleika um atomvandan.

TAÐ ER VERULEIKI

AT hin harðenda skrivning Dagblaðsins og 14. Septembers móti sitandi landsstýri umboðandi 2 av teimum stóru flokkunum á tingi — javnaðar- og sambandsflokkinn — einki er uttan orðaskvadr, tí fólkalokkurin og tjóðveldisflokkurin vóru ovurgrammir at sleppa upp í landsstýrið við hesum somu flokkum; treytað av at sambandsmaðurin KR. DJURHUUS gjørdist lögmaður.

TANNROKTIN. Týskur tannlæknur sigur, at illa er stadd við tannroktint mangastaðni í Týsklandi. Í einum skúla klassa við 38 næmingum sígum hann, at av teimum 38 áttu bert 3 tannbust, men hjá teimum 30 hovu tey fjarstýn í heiminum.

HAROLD MACMILLAN, forsetis málaráðharri í Bretlandi, sigur um hin liberala flokkin.

— Sum vanligt koma teir liberalu bæði við sunnum og originalum hugskotum. Tíverri eru eingi av teimum sunnu uppskotunum original og eingi av teimum originalu hugskotunum sunn.

Sonurin: Mamma, kann eg ikki sleppa út at hyggja til sólmarmarkingini?

Mamma: Jú, góði, men staddi nú ikki ov nær!

Um spæl er ómoralskt ella ikki, skilst best av, um landskassin vinnur pening uppá tað ella ikki.

— Nú er tað vorðið so dýrt at liva, at tað er ivasamt um tað loysir seg.

Tey flestu hjónarbond fara í skeljar, tí konurnar altíð royna at gera mennin betri.

Jógvan: Tú, sum er uttanveltaður í hesum máli Óli, sig mær hvat meinar tú um mannaættina?

Og so var tað skottin, ið varð lektur fyrri at stanna við at bjóða um eina telefonsamgá við Hongkong.